

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Concernstaf

Onderwerp:

Vragen ex art 46-RvO-GL-Schone Lucht Akkoord

Notagegevens

Bestuursorgaan	:	B-en-W 27-05-2025
Notanummer	:	2025-406
Datum	:	27-05-2025
Programma	:	08 - Meedoen
Portefeuillehouder	:	Wethouder Van Essen,
Bijlage(n)	:	Antwoordbrief vragen ex art 46 RvO-GL-Schone Lucht Akkoord.docx, SV 2025 Schone Lucht Akkoord.pdf

Parafering

22-05-2025: Wethouder22-05-2025: Programmamanager milieu en duurzaamheid

Agendering

* 22-05-2025: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

* 22-05-2025: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

Definitieve akkoord

27-05-2025

B & W d.d.: 27-05-2025

Besluit

1. De beantwoording van de vragen ex art 46 RvO van de GL-fractie vast te stellen

2. De beantwoording aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Per brief van 7 mei 2025 heeft T. van der Meulen van de fractie van GL uw college een aantal schriftelijke vragen ex art 46 RvO gesteld over Schone Lucht Akkoord (SLA). Bijgaand treft u de beantwoording aan.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Kader

Betrokken partijen en participatie

Toelichting op participatiebeleid

Argumenten voor en tegen

Financiële consequenties en dekking

Openbaarmaking en communicatie

Aanpak en uitvoering

Gemeente Deventer
t.a.v. College van B&W
Postbus 5000
7400 GC Deventer

Deventer, 7 mei 2025

Betreft: Schone Lucht Akkoord / luchtkwaliteit in Deventer

Geacht college,

Mensen die langdurig worden blootgesteld aan luchtverontreiniging kunnen gezonde levensjaren verliezen. Deze mensen verdienen een betere bescherming en dat geldt in het bijzonder voor de kwetsbare groepen met luchtwegaandoeningen, kinderen en ouderen. Het is fijn dat Deventer in 2020 het Schone Lucht Akkoord (SLA) heeft ondertekend.

Onlangs ontvingen wij het maatregelenpakket bij het uitvoeringsplan SLA. In de begeleidende raadsmededeling van 4 maart 2025 (2025-157) staat dat Deventer verder gaat met het behalen van het doel 50% gezondheidswinst ten opzichte van 2030. Onze fractie heeft naar aanleiding van de voorgestelde maatregelen vragen over wat er precies gaat worden gedaan om binnen vijf jaar gezondheidswinst te boeken en vooral ook : hoe dit wordt gemeten of berekend.

- 1) **Doorwerking.** In artikel 1 van het SLA staat: *“Partijen streven naar een permanente verbetering van de luchtkwaliteit om gezondheidswinst voor iedereen in Nederland te realiseren waarbij wordt toegewerkt naar de WHO- advieswaarden voor stikstofdioxide en fijn stof in 2030.”*
De WHO-normen (aangescherpt in 2021) gaan verder dan de huidige wettelijke normen uit het Besluit Kwaliteit Leefomgeving. In de nieuwste EU-richtlijn luchtkwaliteit wordt ook uitgegaan van veel strengere grenswaarden voor fijn stof en stikstofdioxide.
 - a. Van welke feitelijke concentraties wordt voor Deventer stad en buitengebied anno 2025 uitgegaan? Wat zijn de meest kritische locaties? Wordt voldaan aan de WHO-normen?¹
 - b. Gaat het college de nieuwe normen expliciet opnemen in het verkeers- en vervoersplannen (bijv. mobiliteitsplan binnenstad/hoofdwegenstructuur) en de Omgevingsvisie om zodoende de verplichtingen uit de SLA na te komen (met andere woorden: op welke wijze werkt het SLA door in ons omgevingsbeleid?).
- 2) **Emissie-eisen in aanbestedingen en inkoopbeleid.** Hierbij staat dat dit nog wordt uitgewerkt. Waarom moet dit worden uitgewerkt en waarom wordt zero-emissie nu al gewoon niet als standaard maatregel opgenomen waarbij de gemeente zelf het goede voorbeeld geeft? Wanneer wordt de raad op de hoogte gesteld van het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid?
- 3) **Houtstook.** Om de overlast van houtstook te voorkomen heeft Deventer een flink pakket aan communicatiemiddelen om inwoners te attenderen op overlast en

¹ In het plan staat dat er meetgegevens zijn over de luchtkwaliteit binnen Deventer en rondom grote veehouderijlocaties (PM10, PM2,5,NO2, NH3).

gezondheidseffecten. Sommige gemeenten zetten hier harder op in, door bijvoorbeeld een stookverbod bij ongunstige weersomstandigheden in de APV op te nemen² waarna bewoners duidelijker op hun gedrag kunnen worden aangesproken. De Omgevingswet biedt nieuwe mogelijkheden om overlast van houtstook te reguleren.

a. Heeft het college op basis van de ervaringen / meldingen van de laatste jaren de indruk dat de “*zachte aanpak*” goed werkt en dat daadwerkelijk de luchtkwaliteit is verbeterd? Kan dit onderbouwd worden met (“harde”) data?

b. Zet het college in op het voorkomen van potentiële hindersituaties in nieuwe woonomgevingen, bijvoorbeeld houtstookvrije wijken of houtstookvrije zones? Zonee, waarom niet?

- 4) **Veehouderijen.** In Deventer zijn 17 veehouderijbedrijven die 1 of meerdere luchtwassers in werking hebben. Kan inzicht worden gegeven hoe het in Deventer is gesteld met de goede werking daarvan? Op welke wijze wordt hier op toegezien?
- 5) **Parkeren.** Deventer gaat over tot differentiatie van parkeertarieven, aldus het uitvoeringsplan. Wat wordt hiermee bedoeld en wat is het verwachte effect van deze maatregelen?

Namens de fractie van GroenLinks,

Tjeerd van der Meulen

² <https://www.amersfoort.nl/stook-geen-hout-bij-code-rood-oranje>
[Houtstook | gemeente Utrecht](#)

Grote Kerkhof 1
Postbus 5000
7400 GC Deventer

14 0570
telefoon

Aan de fractie van GroenLinks
t.a.v.
T. van der Meulen

direct telefoonnummer

Interne Post

gemeente@deventer.nl
e-mail

2025-406
kenmerk

uw referentie

27 mei 2025
datum

MC. Eggel
contactpersoon

Schriftelijke vragen ex art 46 RvO
onderwerp

Geachte heer Van der Meulen,

In uw brief van 7 mei jl. hebt u ons college schriftelijke vragen ex art 46 RvO gesteld over Schone Lucht Akkoord. Ons antwoord is als volgt.

Vraag 1

Doorwerking. In artikel 1 van het SLA staat: "Partijen streven naar een permanente verbetering van de luchtkwaliteit om gezondheidswinst voor iedereen in Nederland te realiseren waarbij wordt toegewerkt naar de WHO-advieswaarden voor stikstofdioxide en fijn stof in 2030." De WHO-normen (aangescherpt in 2021) gaan verder dan de huidige wettelijke normen uit het Besluit Kwaliteit Leefomgeving. In de nieuwste EU-richtlijn luchtkwaliteit wordt ook uitgegaan van veel strengere grenswaarden voor fijn stof en stikstofdioxide.

- a. Van welke feitelijke concentraties wordt voor Deventer stad en buitengebied anno 2025 uitgegaan? Wat zijn de meest kritische locaties? Wordt voldaan aan de WHO-normen?
- b. Gaat het college de nieuwe normen expliciet opnemen in de verkeers- en vervoersplannen (bijv. mobiliteitsplan binnenstad/hoofdwegenstructuur) en de Omgevingsvisie om zodoende de verplichtingen uit de SLA na te komen (met andere woorden: op welke wijze werkt het SLA door in ons omgevingsbeleid?).

Antwoord

- a. De concentraties van het landelijke Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit worden gebruikt voor de formele monitoring van de luchtkwaliteit in Deventer (www.cimlk.nl). Uit de meest recente monitoringsronde uit 2024 blijkt dat in 2025 overal in Deventer wordt voldaan aan de wettelijke rijksomgevingswaarden voor luchtkwaliteit die zijn vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor 2030 blijkt uit scenarioberekeningen dat wordt voldaan aan de dan geldende aangescherpt wettelijke rijksomgevingswaarden voor fijnstof (PM10 en PM2,5) en dat er voor stikstofdioxide (NO2) een paar kritische locaties zijn waar overschrijding zou kunnen plaatsvinden: bij de A1 afslag Deventer-Oost, A1 brug over de IJssel en langs de Zutphenseweg. De kaartlagen stikstofdioxide, fijnstof PM2,5 en PM10 voor het jaar 2023 op de website www.atlasleefomgeving.nl tonen de luchtkwaliteit in Deventer in relatie tot de WHO-advieswaarden. Uitsneden daarvan voor de gemeente Deventer zijn in figuur 1 in bijlage 1 bij deze beantwoording getoond. In de blauwe gebieden wordt voldaan aan de WHO-advieswaarde. Te zien is dat in het stedelijk gebied en langs de rijks- en provinciale wegen nog niet wordt voldaan aan de in 2021 aangescherpte WHO-advieswaarde voor stikstofdioxide, maar in het buitengebied al wel. In de gehele gemeente wordt nog niet voldaan aan de WHO-advieswaarde (2021) voor fijnstof PM2,5.

Voor fijnstof PM10 wordt nog niet voldaan aan de WHO-advieswaarde (2021) in Bergweide, langs de zuidelijke uitvalswegen en op locaties langs de A1.

- b. Nee, het is niet nodig om de nieuwe normen expliciet op te nemen in verkeers- en vervoersplannen, omdat de rijksomgevingswaarden van het Besluit kwaliteit leefomgeving rechtstreeks werkend zijn en een resultaatsverplichting kennen. De aangescherpte rijksomgevingswaarden die vanaf 2030 gaan gelden, worden daarmee ook automatisch doorgevoerd. De bedoeling is om in de Omgevingsvisie de doelstellingen uit het SLA op te nemen: We streven voor luchtkwaliteit naar het bereiken van de advieswaarden van de WHO en sturen op een gezondheidswinst van minimaal 50 procent in 2030 ten opzichte van 2016.

Vraag 2

Emissie-eisen in aanbestedingen en inkoopbeleid. Hierbij staat dat dit nog wordt uitgewerkt. Waarom moet dit worden uitgewerkt en waarom wordt zero-emissie nu al gewoon niet als standaard maatregel opgenomen waarbij de gemeente zelf het goede voorbeeld geeft? Wanneer wordt de raad op de hoogte gesteld van het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid?

Antwoord

In ons huidige inkoop- en aanbestedingsbeleid is het verplicht voor alle aanbestedingen de MVI-criteriatool te raadplegen voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen. Als voor een productgroep eisen zijn vastgelegd, is het in het inkoopbeleid verplicht om in de uitvraag tenminste de eisen van 'ambitieniveau 1 – basis' op te nemen.

Er is nieuw inkoop- en aanbestedingsbeleid in voorbereiding en dit wordt binnenkort aan u voorgelegd. Voor inkoop van zero-emissievoertuigen zijn hierin geen specifieke regels opgenomen. Het conceptbeleid is iets ambitieuzer ingestoken dan het huidige beleid en er is een 'kapstok' waarmee aanpalend beleid vanuit andere beleidsvelden nadrukkelijk wordt aangehaakt. Als er vanuit andere beleidsvelden aanvullende voorwaarden volgen voor inkoop- en aanbesteden dan wordt hiernaar gehandeld. Hierdoor wordt bijvoorbeeld de ambitie van circulair aanbesteden, die in de Visie Deventer Circulair (mei 2024) is vastgelegd en die in het concept-Uitvoeringsprogramma Deventer Circulair 2025-2027 nader wordt uitgewerkt, onderdeel van het inkoopbeleid.

Vraag 3

Houtstook. Om de overlast van houtstook te voorkomen heeft Deventer een flink pakket aan communicatiemiddelen om inwoners te attenderen op overlast en gezondheidseffecten. Sommige gemeenten zetten hier harder op in, door bijvoorbeeld een stookverbod bij ongunstige weersomstandigheden in de APV op te nemen waarna bewoners duidelijker op hun gedrag kunnen worden aangesproken. De Omgevingswet biedt nieuwe mogelijkheden om overlast van houtstook te reguleren.

- a. Heeft het college op basis van de ervaringen / meldingen van de laatste jaren de indruk dat de "zachte aanpak" goed werkt en dat daadwerkelijk de luchtkwaliteit is verbeterd? Kan dit onderbouwd worden met ("harde") data?
- b. Zet het college in op het voorkomen van potentiële hindersituaties in nieuwe woonomgevingen, bijvoorbeeld houtstookvrije wijken of houtstookvrije zones? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

- a. Houtstook draagt vooral bij aan de fractie PM2,5 van fijnstof. In het SLA is het emissiedoel voor de sector 'houtstook in woningen' het realiseren van een dalende trend voor fijnstofemissies (PM2,5) en stikstofoxiden-emissies tussen 2016 en 2030. Specifiek voor Deventer zijn geen cijfers bekend voor houtstookemissies. In het rapport Emissieramingen Luchtverontreinigende stoffen 2025 van het Planbureau voor de Leefomgeving staat dat de emissie door houtstook in woningen in Nederland naar verwachting afneemt met 38% [11-66%] ten opzichte van 2016. De kans dat daarmee het SLA doel wordt behaald is groter dan 95%. De daling wordt vooral bereikt door geleidelijke vervanging van oude door nieuwe, schonere kachels.

De luchtkwaliteit verbetert daadwerkelijk doordat de concentraties van PM2,5 lager worden. Dit geldt voor heel Nederland en ook voor Deventer, zoals blijkt uit figuur 2 die in bijlage 1 bij deze beantwoording is toegevoegd en de PM2,5 concentraties toont over de periode 2013-2023.

¹ [Stook geen hout bij code rood of oranje | Gemeente Amersfoort](#) en <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/gezonde-leefomgeving/luchtkwaliteit/houtstook>

- b. Een gemeente kan installatie of aanwezigheid van houtkachels niet verbieden. Ook kan een gemeente geen lokale eisen stellen aan het keuren en installeren van een houtkachel. Is aan de technische eisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (bijvoorbeeld afvoercapaciteit en locatie schoorsteen) voldaan? Dan mag een kachel geplaatst worden. Bovendien zijn houtkachels als product toegestaan op de (Europese) markt.

Wat gemeenten wel kunnen, is het gebruik van houtkachels beïnvloeden. In Deventer wordt nu bijvoorbeeld ontraden om bij code rood van de Stookwijzer hout te stoken. Een volledig verbod op stoken bij code rood is een veel verdergaande maatregel met veel haken en ogen. Zo zal het verbod ongeveer 38 procent van de tijd van kracht zijn, omdat dit de frequentie is dat code rood door het RIVM wordt afgegeven. Het zou een aanzienlijke beperking van de handelingsvrijheid van inwoners betekenen. Toezicht op het verbod heeft een grote impact op de privacy van inwoners, omdat er handhaving 'achter de voordeur' nodig is. Daarnaast is er nu onvoldoende capaciteit en budget om toezicht te houden op deze maatregel. Daartegenover staat dat een houtstookverbod een doeltreffende maatregel kan zijn om fijnstofconcentraties verder te verlagen.

Uw college volgt de ervaringen van gemeenten met houtstookvrije wijken en -zones en overweegt om deze maatregel in nieuwe woonsituaties toe te passen.

Vraag 4

Veehouderijen. In Deventer zijn 17 veehouderijbedrijven die 1 of meerdere luchtwassers in werking hebben. Kan inzicht worden gegeven hoe het in Deventer is gesteld met de goede werking daarvan? Op welke wijze wordt hier op toegezien?

Antwoord:

In het project luchtwassers 2024 zijn bij acht veehouderijbedrijven negen luchtwassers gecontroleerd door omgevingsdienst IJsselland. Van de 17 veehouderijbedrijven zijn er inmiddels negen gestopt of hebben een ander stalsysteem toegepast. Van de acht gecontroleerde veehouderijbedrijven voldeden de wassers bij twee bedrijven aan de vereisten, vijf bedrijven hebben een handhavingswaarschuwing ontvangen, waarbij er bij één locatie hierop volgend een last onder dwangsom is opgelegd. Deze zaak loopt nog. Bij een andere locatie voldoet de luchtwasser ook niet en ligt de handhaving hiervan bij een toezichthouder van de provincie Overijssel voor opvolging.

Vraag 5

Parkeren. Deventer gaat over tot differentiatie van parkeertarieven, aldus het uitvoeringsplan. Wat wordt hiermee bedoeld en wat is het verwachte effect van deze maatregelen?

Antwoord:

Parkeertarieven kunnen verschillen op basis van locatie en type voertuig. In Deventer worden parkeertarieven al gedifferentieerd op locatie: parkeren in het centrum is duurder dan in de periferie en er is een P+R regime. Dit zorgt ervoor dat mensen niet te lang parkeren en dat de tarieven hoog of juist laag genoeg zijn om gedrag te beïnvloeden, waardoor OV en gebruik van de fiets worden bevorderd. Het doel is om congestie en emissies te verminderen.

Er is een idee om parkeertarieven ook te gaan baseren op het type voertuig. Bijvoorbeeld, elektrische auto's zouden goedkoper kunnen parkeren dan auto's op benzine of diesel. Dit zou mensen aanmoedigen om schonere auto's te kopen en te gebruiken.

Voordat dit kan gebeuren, moet worden onderzocht of het technisch haalbaar is. Dit wordt op nationaal niveau bekeken en er blijken complicaties op juridisch vlak en de wijze van handhaving. Ook is duidelijk dat dit niet de kern van het regulerende principe van regulering raakt.

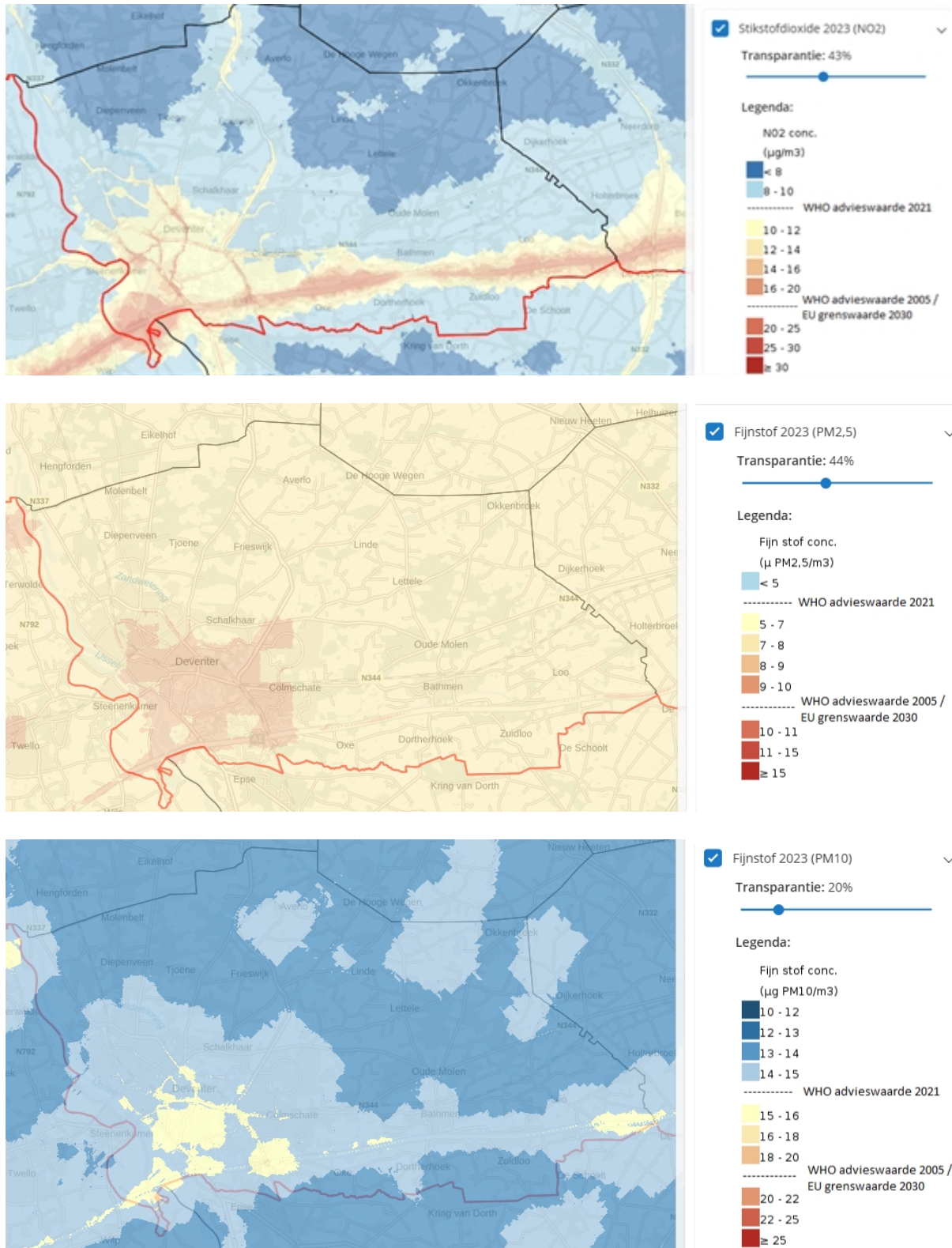
Daarom kiest Deventer, net als veel andere steden, voor invoering van een milieuzone (nulemissiezone) waar vervuilende bestelauto's en vrachtverkeer niet mogen komen. Het aantal elektrische voertuigen groeit al.

Subsidies en laadpalen zijn nu belangrijker voor deze groei dan verschillende parkeertarieven.

Op korte termijn verwachten we geen technische doorbraak. Maar in de toekomst kan dit veranderen. Daarom blijft het idee van tariefdifferentiatie op basis van type voertuig op de lange termijn een optie.

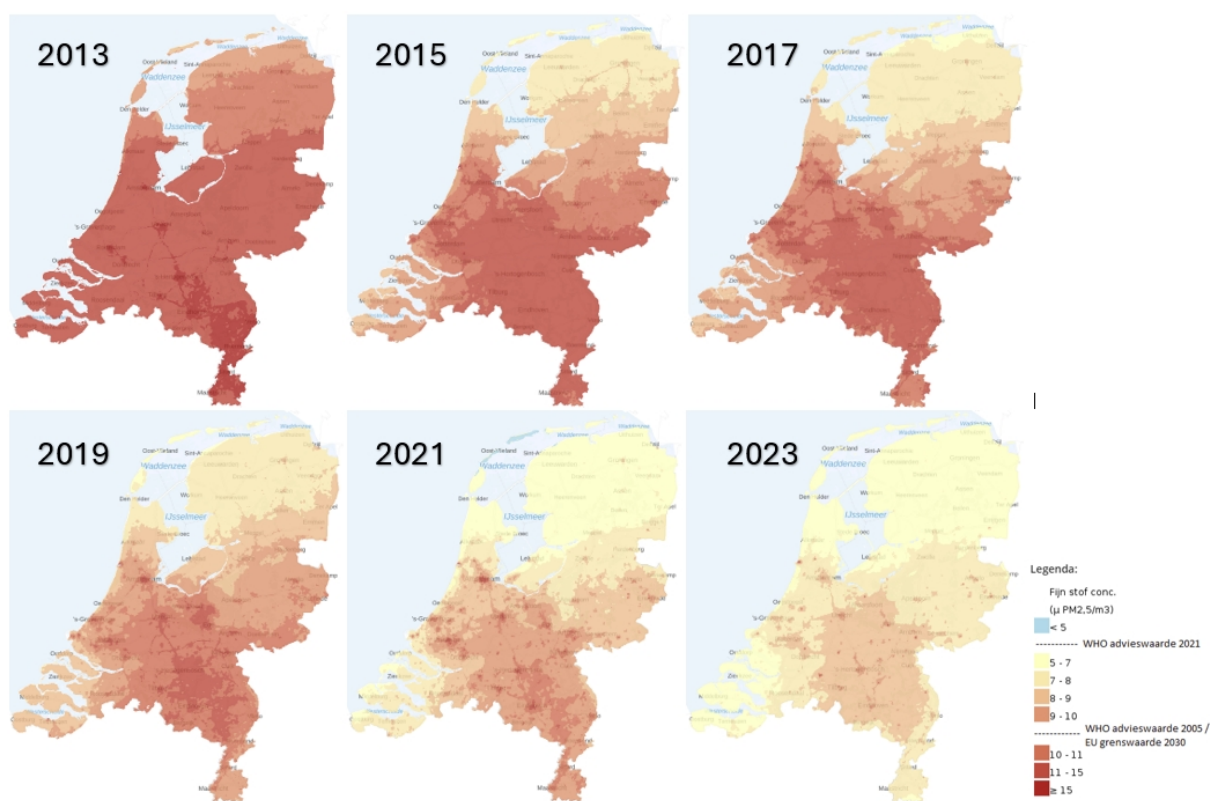
Bijlage 1: afbeeldingen

Figuur 1 Jaargemiddelde concentraties NO₂, PM_{2,5} en PM₁₀ in het jaar 2023

bron: www.atlasleefomgeving.nl

Figuur 2 Jaargemiddelde fijnstof PM2,5 concentraties in de periode 2013-2023

bron: www.atlasleefomgeving.nl

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

J.P. Wassens

R.C. König